

علوم غزته سي

العدد - ٢

لسان و خط ترک

ترك لسان و خطنه دائر بحث ایده جگه‌ی برنجی نمروده
 وعدایله‌شیدك بر بچشدن چیقار دیه حق نتیجه شود که
 شمدیکی عثمانلی لسانی دیدیکز دیگر معلوم لسانله نظر
 قواعد صرفیه سی غایت درزگون وپك قولای وپك
 نازك وپك طاقلی در خصوصاً تلفظنده آهنگ
 وارد

فقط اول امرده لسان و خطنه دائر اجمالاً
 تحری ایدوب آندن صکره شورجه اعلایه نصل واصل
 اولش رشمده نه حالده در وحد ذاتده نه وجرله
 اعتبار و خدمته لایقدر بر بچثله کیریشه لم
 ترك لسانی عرب و فرس و چین لسانلرندن چوق کلمات
 آلمش و دیگر لسانلردن دخی بعض الفاظ ایله
 قارشمشدر

ترك خطی او اخر سلجوقیانه قدر دبله براردها صکره
 موجود اولان اویغور قلمی در بوقلم پك اسکی در
 حتی محمد کافر خان کتابنده دیرکه ۶ در عهد اغوزخان

خط اغوری بهم رسید که تا حال میان ترکستان
هم آن خط رایجست ۱۱

بعض مورخین دیر که هجرتدن ۱۱۰ سنه اقدم اویغورخان
چین فغوریه سفیر کوندروب تعیم کتابت ایچون مسلم
استدی فغور مساعده ایدوب آنره اصول حروفی
اوکرتمک اوزره مکتب خاقانی معلمی لیووسی نام ذات
کوندروی ۱۲

فقط اویغور خطی بویله دید کلری کی چیندن کلدیگی ثابت
دکلر هله بوقلمک چین قلمنه بکزیری یوقدر
بعضیلر دخی اویغور قلمک و حروف هجاسنک سرمانی
قلم نظوری دن آلتینچی قرن هجرتده آکنش اولدیغنی
ادعا ایدرلر
بوهیج صحیح اولاماز نظوری

حروف هجاسی یکری ایکی در ترک حروفی اون درتدر
واقعا بعض حروف نظوری به بکزر لکن زند قلمنه
دها زیاده مشابیهتی واردر بویله براز بکزمکله
نه آندن نه ده بوندن آکنش اولماسی لازم کلهر
خصوصاً نظوری دن اخذ اولندیغنی ادعا ایتد کلری

تاریخدن اقدم اویغورده کتابت وانشاء وعلوم وار
ایلی اشته چین مورخلرندن ما طوعان لین
۱۷۰۰ سنه میلادی صولرنده یغنی التنجی قرن هجریده
یازمیش اولدینی کتابنده دیرکه ۶ چچی خان ولون یو
و یاعو خان اویغور دن شاعر و مورخدرلر بونلر
اویغور رؤسا سنک اولادی اولوب اصلزاده لر در
مدرسه لرده تحصیل معارف ایتمیشلر در . بونلری یالکز
چالکز اوقومق بیلور دیمسورز بونلر ابیات و اشعار
دخی انشا دایدلر ۷۰۰۰۰

بوخالده اویغور التنجی قرن میلادی ده سریانی دن
اخذ حروف ایلی دییمک فصل صحیح اولور
منکو خانک فرانسه قرالی سنت لوییه اویغور خطیله
مکتوب کوندرمیش اولدینی ۱۷ قرن میلادی ده ترکستان
کیش اولان روبروکیوس نام سیاحلی آثارنده
مسطور در

ابوالفرج جوزی تاریخنده اویغورک خط قدیمی اولدینی
و جنکیز ظهوریه دک مقلده خط اولمایوب آنک امریله

اویغور قلمی قلم اولندیغنی یازار
چین تاریخلری دخی بونی تصدیق ایدر ۱۶۴۶ سنه میلادی
یکین شهرنده نشر اولمش یوغان تاریخنده یازدی که
اویغور خانک سرکاتبی تاتا طرغوفی جنگیزاسیر
ایتدیکی وقت کندینه سرکاتبی یاپدی ومغول خان زاده
لرینه خواجه وخط ولسان وقانون اویغور ایچون
معلم نصب ایلدی .

عربی مؤلفلردن محمود بن حسین که دیوان لغة
الترک نام کتابی تألیف وعریجه تفسیر ایدوب
ابوالقاسم المقتدی بامر الله خلیفه به تقدیم ایلشد
آنده ترکلرک حروفی ۱۸ دیوب ث ط ظ ص
ض ح ه ع حروفی یوقدر دیدی . ایوجه
بیلمدی .

احمد بن عربشاه ۸۴۴ ده تألیف ایتش اولدینی کتابنده
دیگرکه ۶ جفتای طائفه سنک اویغور تسمیه اولنور
قلمی واردر که قلم مغولی نامیده مشهوردر حروفنک عددی

اون درتدر اشته صورت مقطعاتی شودر
 بر عددده اختصاره سبب شودر که حروف حلقی بر هیئته
 یازارر کذلک بر نطقده تلفظ ایدرر مخرجی متقارب
 اولان بَ فَ و کذا زَ سَ صَ و هکذا تَ دَ
 طَ حروفی چون بر شکل ایله الکتفا ایدرر بر توفیق و مرسوم
 و منشور و مکتوب و دفتر و مختوم و تاریخ و شعر و قصه
 و خبر و سجل و سحر لری و امور دیوانیه و نور جنکیز خانایه
 متعلق هر شیدری بوقام ایله یازارر بر خطده ماهر اولان
 آنرک آره سنده صیقندی چکن زیرا خط آنرک عندده
 مفتاح الرزق در ﴿

اوینور حروف هجاسی فی الاصل اون درت اولوب مرخراً اون
 التی به بالغ اولمشدر که

صورت مقطعاتی اشته
 شودر

اوینور حروف هجائی

برنم حروف	باش حروف	اورته حروف	صوژ حروف
ا	ب	پ	م
ب	پ	ف	م
ت	ط	ع	ع
ج	چ	د	د
خ	ق	ن	ن
ر	ل	ک	ل
ر	و	ع	و
ز	ز	س	س
ش	ش	ی	ی
ف	ف	ز	ز
ک	ک	ح	ح
ل	ل	ع	ع
م	م	ن	ن
ن	ن	و	و
و	و	ع	ع
ی	ی	و	و

ترك لسانی ویدیگزك مبادیسی اویغور جغتای قاپچاق
 غیرغیز نوغای و قالموق ترکان چواچ جنوب سیر
 طائفه لرینك سویلدکلی لساندر
 لسان اویغور کاشغز ایله کامل بیننده کی سکنه نك لسانی در
 پارس کتبخانه گیرنده اویغور خطیله اوج کتاب وارکه بوندون
 اویغورك اسکی قلم و لسانی نه ایمش آکلا شیلور
 کن ۱۸۷۷ میلادی ده حاکمرك و یانه دن پارسه کوندیش
 اولدیفنی مطورکت بولسان اویغور خطیله قورداقور بیلک
 هم کتاب لسانمه نقله شایاندر دردت باب منقسم اولوب
 عدالت ایلك یعنی خان ۹ قوت دولت وزیر
 عقل ابن وزیر قناعت برادر وزیر کبی تشخیص
 ایدیلرک بینلرنده سوال و جواب و مکالمه تطیر اولمشدر
 امثال ایچره نصایح جامعہ یی حاری در یتیش ایلی
 فصلیه اون برنجی فصلده مقصده شروع ایدر
 شوبیت فصل فربردندر

اولوق بولدنك ارسنه کچیك طوت کوکل
 اولوق غه کچیكلک یاراشر اوغل
 بوکتاب الپ ارسلان وشتده فی ۷۷۲ تألیف اولمش
 ۱ ایلك در دنجی قرن هجرتده کاشغزده حکومت ایدن خان اسمی در

برکتآبدن برقآچ سطر نمونه شورا ده نقش ایدم
حمد و صلوة در ترضیه دن صکره دیرک (بصورته)

عمو و عمو ^{سهره} عمو و عمو : عمو و عمو
عمو و عمو و عمو و عمو و عمو و عمو
عمو و عمو و عمو و عمو (الی آخره)

برنم خط ایله ترجمه سی

بو کتاب دورور ادی یالوق تنکسوق چین حکمالری نینک
! شعارلری بیلر اراسته
برکتآبدن اسمنی یوقاروده اشارت اولندینی و جهرله قودا تقو
بیات یازوب علم حکومت دیو تغیر ایدیورلر
وزیر فضل اللهک لغت کتابندن آکلا شیلورک ترجمه ده
بوید قودا تقو لغتی واردور . بو کتابک یازوسی یوقاروده
نقش اولندینی و جهرله حسن خط دکلدر فقط پارس
کتبانه سنده کی تذکرة الاولیاء پک کوزل یا زلمشدر
انکتره ده دخی بو خطله خیل کتاب واردور جمله دن بری
جنگیز قانوشنامه سی در

لسان جغتای مستقل ترکستان و خوارزم و بخاری
دماوراد النهرده کی ترکلرک لسانی در بونلرک ادای تکلمی

لسان عثمانی یہ الہ یقیندر جغتای لسانندہ یازمش
 کتابرچوقدر تیموراوغلی رصد اولوغ بک اهل هیئت
 وکاتب و شاعرایدی خراسان سلطان حسین میرزا
 وزیری میرعلی شیرک که نوائی دیو معروفدر بولساند
 یازمش گتیلری چوقدر خمسه نوائی مشهوردر
 منطق الطیر له و دیوان غزلیات که غراب الصفر
 نوادر الشباب بدایع الوسط فوائد الکبر معلومدر
 واقعات بابر قتلانده در سلطان بابر فرغانده
 جلوسدن باشلایوب فتوحات و آثارینی یازار و بالمناصب
 چوق فوائد درج ایدر

شجره ترکی نام کتاب جغتای لسانی اوزره در
 مؤلفی خوارزم سلطان ابوالغازی بهادرخان فی سنه ۱۰۷۱
 تألیف ایلمشدر انگلیز و فرانسیز و دیگر اورپا لسانی
 ترجمه اولمشدر برزه دخی علماردن و رحاک دولتدن
 احمدوفیق افندیک هتیه لسان عثمانی یہ نقل اولمشدر
 میرعلی شیرک مجالس النفاث نام کتابندن
 نمونه

الغریک میرزا دانشمند پادشاه ایردی کمالاتی بغایت

کوپ ایردی . یتی قرائت بیلہ قرآن مجیدنی اوقور ایردی هیأت
وریا ضاتی خوب بیلور ایردی . اذواق کیم زیج بیتدی ورصد
باغلادی و حاله آنک زنجی آراده شایع دور پاوجود بو
کمالات گاهی نظم غه میل قیلور ایردی بو مطلع اینک دور کیم

هرچند ملک حسن بزیر نگین تست
شوخی مکن که پیشم بدان درکین تست (انتهی)

لسان عیچاق قرآن و استراخان ده تکلم اولور بولسان
اوزره دخی خیل آثاری وارد در فی ۱۸۲۰ میلادی قرانده بعض
عیچاق آثاری طبع اولنشش معلومدر احوال جنگیزخان
واقاق تیمور اشته بولسان اوزره در

ترکلردن دیگرلرک لسانی بیان حاجت یوق بونلرک هپسی
قاچچاق وجفتای وادیفور تکلملرینه بتون بتون یا خود
آز ویا چوق مشابهد

اسکی ترک لسانه دایر مصر و اندلس علماسندن بعض
ذوات صرف ولغت یارفتلردر بوبابده ال صحیح والک
اعلام صرف ولغت کتابی جامع التواریخ صاحبی فضل الله
وزیرک کی در یقینلرده هندده طبع اولنششد

آرتق بز اسکیری براقوب لسان عثمانی دن بحث ایدلم

(ما بعدی صبره)